

Geen oude boomen gaan verplanten.

Wat heeft er in ons krantje weer een mooi
 Vol poëzie schreef men: „De Lente breekt
 Ondanks den slechten tijd was dit een lief
 In schoone woorden heeft de schrijver zich
 Ontroerend werd vermeld dat alles weer
 Geen wonder dat een rijmer zich door zoo'n
 Al ben ik in dit dorp direct geen vreem-
 Toch heb ik voor het schoone hier oprecht

Zooals 't een rijmer past die zich hierom
 Zoo heb ik ook gesidderd van de heden-
 Als die de boel vernielen en dat schijnen
 Dan blijft er niet veel over van ons schit-
 Temeer daar parkaanleg als regel hier
 Dus laat wat er nog is, niet heelemaal
 Spaar boom en bloem toch steeds, het hart
 Want onze parkjes worden toch van

Toen vorig jaar de natte zomer was voorbij
 Toen heeft hier menig een in 't dorp ver-
 Want al wat kweker is dat weet van
 Als men een ouwe boom verplant, dan gaat
 Maar men had kans gezien een boompje
 Waarvan een kenner op z'n best de onder-
 En kweekerskunst, ten spijt werd in het
 Gespot met theorie: een oude boom verplant!

Die boom die had men eerst met man en
 Als leek raadt ge de kosten van zoo'n karre-
 En voor die weer gepoot was duurde 't bijna
 Het vroor 's nachts dat het kraakte, maar
 Die boom toch was bestemd om ons raad-
 Men dacht: als hij gepoot is gaat hij straks
 Zijn trotse kruin bestond uit 't fijnste
 Het was beslist een aanwinst voor ons

Maar ach! nu is het voorjaar en nu alles
 Kijk ik met angst en beven hoe die ouwe
 Geen mooie nieuwe naalden komen aan
 Het boompje blijft zoals die is, ver-
 [schrompeld, dor en bruin.

Ik heb als vrijgezel mijn kroost niet te
 „Verniel geen boom of plant in parken of
 Dus geef ik maar bescheiden deze wel-
 Dat 'n ouwe boom verplanten ook in Boskoop

BOOMPJE VERPOTEN IN 1931

‘Een aanwinst voor ons

Veel spreekwoorden en uitdrukkingen zijn uiterst moraliserend en menen de waarheid in petto te hebben. De werkelijkheid is vaak anders. Boontje komt (helaas) niet altijd om zijn loontje en met de fluctuerende werkkringen van tegenwoordig betekenen twaalf ambachten niet automatisch dertien ongelukken.

Door Gé Vaartjes

Dat ook 'Men moet geen oude bomen verplanten' een twijfelachtige uitspraak is, wordt bewezen door een voorval uit Boskoopse geschiedenis. Begin jaren dertig ging een groot deel van de oude dorpskern op de schop om plaats te maken voor de Gouweverbreding en de aanleg van de hefbrug met zijn hoge opritten. Tientallen huizen verdwenen, het stratenplan veranderde en hier en daar verscheen vervangende nieuwbouw. In korte tijd werd de historische kern van Boskoop voor het grootste deel afgebroken, en daarmee - voorgoed, lijkt het toch wel - verminkt. Met weinig historisch besef werd er gesloopt; voor zover is na te gaan, zijn van de vernielde panden nauwelijks of geen karakteristieke elementen bewaard gebleven.

Van één onderdeel van het oude dorp weten we zeker dat het gespaard bleef: een volwassen boom, een taxodium. Hij stond al jaren in de achtertuin van bakker Zaal, in de Dorpsstraat OZ nr.3. Het huis van kok en banketbakker N. Zaal was het tweede huis rechts als je de oude draaibrug vanuit het centrum overstak. Het was een onderdeel van een klein rijtje fraaie gevels, dat begon met het statige huis van de familie De Bruin aan de Gouwe en eindigde met de woning van de familie Henk Nieuwesteeg, hoek Dorpsstraat-Gouwestraat. (De huidige Gouwestraat is genoemd naar de oude Gouwestraat, die vóór de Gouweverbreding vanuit de Dorpsstraat recht naar Den Ham liep)

Het huizenrijtje aan het begin van de Dorpsstraat had lommerrijke achtertuinen die aan de Gouwe grensden. En in één van die tuinen, die van bakker Zaal, stond een taxodium, waarvan de gemeente het blijkbaar zonde vond dat deze domweg zou worden omgehakt. Daarom werd het plan geopperd om de boom te redden en te verplaatsen naar het plantsoen bij het jonge Boskoopse raadhuis, dat in 1929 geopend was. Dat prille parkje kon nog wel enige groene aankleding gebruiken. De operatie vond plaats in 1931 en dwingt respect af. Waar het verplaatsen van een volwassen boom tegenwoordig, met alle technische hulp- en transportmiddelen, eigenlijk een fluitje van een cent geworden is, was dat vroeger een enorme

4

5

6

allerliefst plantsoen'

ingreep, die veel mankracht vergde. Een risico was het ook. Zou de taxodium het overleven? Er was in ieder geval één Boskooper die zich ernstig zorgen maakte over het welzijn van de boom. Hij greep naar de pen en uitte zijn bezorgdheid in dichtvorm in het *Boskoopsh Nieuws- en Advertentieblad* van 13 april 1932, dat links op bladzijde 16 is afgedrukt. In de beginregels van zijn vers verwijst hij naar een berichtje in een recente krant, waarin over de naderende lente werd gesproken. Hij doelde op een stukje onder de 'Plaatselijke berichten' in de editie van 6 april 1932: 'Nu de lente weder in het land gekomen is, kan men aan boomen en heesters weder bespeuren, dat zij eerstdaags in volle pracht zullen prijken.' Na deze positieve mededeling verandert de toon in minneur: 'Jammer is echter, dat onze lieve straatjeugd op zoo'n erbarmelijke en vernielzuchtige wijze omgaat met het mooie wat de natuur ons schenkt, en in de weinige plantsoenen die Boskoop rijk is, op verschrikkelijke wijze hun vernielzucht bot viert op boomen en planten. Vooral het grasbed dezer plantsoenen moet het ontgelden, en wordt gewoon gebruikt als voetbalterrein en ook voor wegbekorting. De politie ziet wel heel scherp toe, doch kan niet altijd op één punt zijn. Ligt hier geen taak voor de ouders, en ook van menschen die dagelijksch in de gelegenheid zijn, deze vernielzucht te constateeren?' Ook toen dus, zij het impliciet, een roep om 'normen en waarden'. Lees oude

kranten, en het menselijk geploeter wordt uiterst relatief.

In zijn vers stelt de gelegenhedsdichter dat de gerooide boom nog een week met de wortels boven aarde gelegen heeft voordat hij opnieuw gepoot werd. Een waagstuk dus, temeer omdat het, zoals hij schrijft, vvoor 'dat het kraakte'. Deze mededeling is merkwaardig. Er is namelijk een kleine fotoreportage bewaard gebleven die het transport van de taxodium door een wagen van garage Kok toont. Niets op deze foto's wijst op (streng) vorst. Duidelijk te zien is dat andere bomen in het blad zitten. Bovendien is de bloempot in het plantsoentje voor het gemeentehuis nog gevuld. Overdreef de bezorgde dichter om zijn visie kracht bij te zetten? Zijn zorg werd niet door iedereen gedeeld. In het *Boskoopsh Nieuws- en Advertentieblad* van 11 mei schreef H. Trimp Lz. een relativerende reactie, eveneens op rijm. (zie kader hiernaast) Trimp had er vertrouwen in dat de boom 'nog heel veel jaar zal groeien'. De geschiedenis heeft hem gelijk gegeven; de taxodium heeft de rechterzijde van het raadhuis inderdaad nog jarenlang een groene flank gegeven. ♣

Er staat nog altijd een taxodium naast het raadhuis. Niemand kon de redactie vertellen of deze boom het in 1931 verpote exemplaar is.

Met dank aan J. van der Molen.

Van een oude Boom!

Wat heeft er in ons krantje
Een droevig lied gestaan,
't Was van een boom,
Die, nauw geplant,
Gedeemd schéén dood te gaan.

De schrijver van dat droeve lied
Was vast niet best gestemd,
'k Wil wedden, dat zijn Barometer
Hem wéér vorst en koude had voorspeld.

Nu wil ik niet beweren,
Dat vorst en zonnenschijn
Voor de wortels van zoo'n boompje
Beslist onmisbaar zijn.

Maar, 'k geloof toch dat die smartkreet,
Die men daar hooren deed,
Zoo in 't vroege voorjaar
Wel wat voorbarig heet.

Had ieder toen geweten,
Hoe taai zoo'n boom wel is,
Dan was dat niet geschréven,
Nu heeft hij 't leelijk mis!

Want oeh, zoo'n enkel vorstje
Daar gaat ie niet van dood
Zoo'n oude boom, och kom,
Is daarvoor veel te groot!

Ik g'loof tenminste dat hij,
De theorie ten spijt,
Nog heel veel jaar zal groeien,
Gezien wordt, wijd en zijd.

We zijn tenminste dankbaar
Dat 't Dagelijksch Bestuur
Hem daar heeft laten poten
Als is 't misschien wat duur.

Voorbij die angst, dat beven,
Geen vrees meer voor dien stam,
Hij zal nu weer gaan leven
Nu de lente 't land in kwam.

We stonden vreemd te kijken
Van dien welgemeenden raad,
Dat een oude boom verplaatsen
In Boskoop zelfs niet gaat.

't Is anders uitgekomen
Maar niet tot onzen spijt.
Poot nu gerust weer oude boomen
Maar, geef ze dan de tijd.

H. TRIMP LZ.